

Vattenfall AB
Evenemangsgatan 13
16979 Solna
Sverige

Strålsäkerhetsmyndigheten
Anneli Hällgren, ansvarig utredare
SSM2017-134@ssm.se

Date:
13/08/2018

Contact: Anna Kindberg
E-mail: anna.kindberg@vattenfall.com

Phone: 0722183419

Remissvar avseende Strålsäkerhetsmyndighetens slutrapport om långsiktig kompetensförsörjning

Vattenfall samt dess dotterbolag Ringhals, Forsmark och KSU tackar för möjligheten att inkomma med synpunkter på Strålsäkerhetsmyndighetens remissversion av regeringsuppdraget om långsiktig kompetensförsörjning (SSM2017-134). Att se över och säkra nationell kompetens inom strålsäkerhet är ett mycket viktigt initiativ. Våra synpunkter finner ni i den bifogade excel-filen.

Med vänlig hälsning,

Cecilia Hellner

Head of Public and Regulatory Affairs Nordic
Vattenfall AB

	A	B	C	D	E
1	Remisslogg för regeringsuppdraget om långsiktig kompetensförsörjning				
2	Ange kapitel och avsnitt, valen finns angivna i rullgardinsmeny. Beskriv din kommentar och ge ett förslag på ändringen.				
3	Kapitel	Avsnitt	Sida	Kommentar	Ändringsförslag
4					
5	_1.Sammanfattning	1.1.Sammanfattande_analys	1	<p>Remissdokumentet: "att kärnkraftsbranschen under de senaste åren haft dålig lönsamhet har lett till att den kärntechniska forskningen fått svårare att hitta finansiärer."</p> <p>Kommentar: Energiöverenskommelsen 2016 gav förutsättningar för långsiktig lönsamhet inom svensk kärnkraft på marknadsmässiga villkor med borttagen effektskatt och inga politiska beslut om kärnkraftens avveckling. Tvärtom är det möjligt att bedriva kärnkraft i Sverige även efter 2045.</p>	<p>Vattenfalls ändringsförslag: Efter energiöverenskommelsen har situationen för kärnkraftsbranschen förändrats med förutsättningar för långsiktig lönsamhet på marknadsmässiga villkor. På sikt kan det öka förutsättningarna för finansiering av mer tilläpplad forskning med fokus på befintlig teknologi. Det förutsätts emellertid samtidigt att staten fortsatt ansvarar under exempelvis internationell kärnsäkerhetskonvention för att finansiera grundforskning och upprätthållande av strålsäkerhetsrelaterad kompetens.</p>
6	_1.Sammanfattning	1.1.Sammanfattande_analys	2	<p>I remissdokumentet, förtydliga vilken branch följande hänvisar till: "Ytterligare en utmaning är att strålsäkerhetsperspektivet inte alltid är aktörernas huvudsakliga fokus i verksamheten man bedriver. "</p>	<p>Detta gäller <u>inte</u> kärnkraftsbranschen. Där genomsyrar strålsäkerhetsarbetet hela verksamheten.</p>
7	_1.Sammanfattning	1.1.Sammanfattande_analys	2	<p>I remissdokumentet, förtydliga: "Säkrad finansiering till de forskningsmiljöer som behövs i den kritiska kärnans närhet för att dessa viktiga och idag sårbara miljöer ska kunna bestå som livskraftiga under kommande år."</p>	<p>Förtydliga vad som menas med "...den kritiska kärnans närhet..."</p>
8	_1.Sammanfattning	1.1.Sammanfattande_analys	3		<p>Ta fram praktiska utbildningar med verksamhetsanknytning för redan yrkesverksamma.</p>
9	_1.Sammanfattning	1.2. Sammanfattning av åtgärdsförslag till regerir	3		<p>AB SVAFO ansvarar för avveckling av det historiska kärnavfallet. En viktigt förutsättning för deras arbete är långsiktig kompetensförsörjning inom strålsäkerhet i samband med avveckling och avfall.</p>
10	_1.Sammanfattning	1.2. Sammanfattning av åtgärdsförslag till regerir	3	<p>I remissdokumentet avsnitt 1.2.2. Förstärkt finansiering till kritiska forskningsområden</p> <p>Kommentar: En "nationell miniminivå av vetenskaplig expertis" är inte tillräcklig som ambitionsnivå om Sverige vill ligga i framkant och även driva utvecklingen framåt internationellt.</p>	<p>Ambitionsnivån inom strålsäkerhet borde vara lika hög som inom andra forskningsområden.</p>

	A	B	C	D	E
1	Remisslogg för regeringsuppdraget om långsiktig kompetensförsörjning				
2	Ange kapitel och avsnitt, valen finns angivna i rullgardinsmeny. Beskriv din kommentar och ge ett förslag på ändringen.				
3	Kapitel	Avsnitt	Sida	Kommentar	Ändringsförslag
11	1.Sammanfattning	1.2. Sammanfattning av åtgärdsförslag till regeringen	3	I remissdokumentet avsnitt 1.2.1: "För att kompetensförsörjningssystemet inom det strålningsrelaterade området enklare ska kunna styras..."	För att kompetensförsörjningssystemet inom det strålsäkerhetsrelaterade området ska kunna harmoniseras behöver frågan hanteras på ett mer strategiskt och samordnat sätt än i dag.
12	1.Sammanfattning	1.2. Sammanfattning av åtgärdsförslag till regerir	4	I remissdokumentet avsnitt 1.2.4. Säkrat utbud av samhällsviktiga utbildningar	Förstärk utbildningsutbudet med YH-utbildning
13	1.Sammanfattning	1.3. Åtgärder myndigheten avser att vidta	4	I remissdokumentet, ange mer konkreta exempel kring vad som ska göras i samverkansplattformen	<ul style="list-style-type: none"> • Plattform för anställning • Erfarenhetsutbyte kring traineeprogram och alumnverksamhet • Ta fram och dela behovsanalyser inom kompetensförsörjnings- och utbildningsområdet • Globalt utvecklingssamarabete inom kompetensområdet strålskydd • Skapa en Nordisk plattform och samarbete som möjliggör traineeprogram mellan de nordiska länderna, kunskapsutbyte mellan universitet och mellan grundskolor, forskningssamarbeten, möjlighet att göra examensarbeten inom olika verksamheter och länder, arbetsrotationsprogram, nordiskt ledarskapsprogram
14	1.Sammanfattning	1.4. Rekommendation till tillståndshavare med kompetensbehov	5	I remissdokumentet, avsnitt 1.4, 4:e raden: "Här har de kärntekniska tillståndshavarna en utmaning i att kommunicera bilden av en industri som behöver kompetens under den tid man planerar att driva kärnkraftverken."	Här har de kärntekniska tillståndshavarna en utmaning i att kommunicera bilden av en industri som behöver kompetens under den tid som man planerar att driva och avveckla kärnkraften.
15	3.Inledning	3.4. Avgränsningar	11	Kommentar: Avgränsningen att ej ta med kompetensområden som tex elkraft, bygg och MTO som är identifierade bristområden skapar en ofullständighet, både ur perspektivet att den inte täcker hela säkerhetsperspektivet av myndighetens ansvarsområde och ej heller IAEAs granskningsområde.	Komplettera utredningen med analys för även resterande områden, eller åtminstone kommentera att de skall tas med i framtida kompetensförsörjningsstrategi

	A	B	C	D	E
1	Remisslogg för regeringsuppdraget om långsiktig kompetensförsörjning				
2	Ange kapitel och avsnitt, valen finns angivna i rullgardinsmeny. Beskriv din kommentar och ge ett förslag på ändringen.				
3	Kapitel	Avsnitt	Sida	Kommentar	Ändringsförslag
16	_7.Kompetensbehov_hos_arbetsgivare	7.1. Kärnteknisk verksamhet	24	Kommentar: Kärnkraftsverken beräknas enligt energiöverenskommelsen att drivas till ca 2040	I Energiöverenskommelsen står följande: "Målet år 2040 är 100% förnybar elproduktion. Detta är ett mål, inte ett stoppdatum som förbjuder kärnkraft och innebär inte heller en stängning av kärnkraft med politiska beslut." Alltså kan verksamheten pågå längre, Vattenfall räknar med verksamhet till 2045. Dessutom kvarstår arbete med radioaktivt avfall, vilket kommer att kräva arbetskraft i ytterligare många år. Det kommer även fortsättningsvis behövas kompetens inom människa-datorinteraktion för utformning och anpassning av kontrollrummen. Det är viktigt att alla parter, både industri och myndigheter, för en sammanhållen kommunikation kring vikten av att säkra det långsiktiga behovet av kompetens inom kärnteknisk verksamhet samt strålskydd.
17	_7.Kompetensbehov_hos_arbetsgivare	7.1. Kärnteknisk verksamhet	24	Vattenfall har anordnat traineeprogram för kärnkraftssektorn, som startade i år 2018. Efter annonsering på bl.a. sociala media och i tidningar blev sökintresset högt.	
18	_7.Kompetensbehov_hos_arbetsgivare	7.1. Kärnteknisk verksamhet	25	I remissdokumentet avsnitt 7.1, sista stycket skrivs det om att det inom kärntekniska verksamheter fås yrkeskompetens genom internutbildningar. Kommentar: Detta är korrekt, men det kan kompletteras med text om att detta är baserat på senaste rön och forskning och därmed beroende av att det finns stabila forskarmiljöer.	Komplettera texten med att det ändå föreligger ett behov av forskning och forskarmiljöer för att internutbildningarna skall vara baserade på de senaste rönen och forskningen.
19	_10.Analys	10.4. Vetenskaplig expertis	36-37	Kommentar: Kan kompletteras med omnämmande att även industrin bidrar.	Komplettera med att även industrin bidrar.
20	_10.Analys	10.4. Vetenskaplig expertis	37	Kommentar: Kan kompletteras med att även industrin bör vara med i att säkerställa synergier	Komplettera med att även industrin bör vara med för att säkerställa synergier
21	_11.Förslag_till_åtgärder	11.1. Förslag till regering och departement	38	Kommentar: Det kan finnas en utmaning i att SSM skall hålla ihop en kompetensstrategi - det blir viktigt att värdera den potentiella risken för konflikt med myndighetsutövningen.	
22	_11.Förslag_till_åtgärder	11.1. Förslag till regering och departement	38	Kommentar: Bättre samordning bör gälla såväl utbildningsinnehåll som arbetsmöjligheter.	
23	_11.Förslag_till_åtgärder	11.1. Förslag till regering och departement	39	Kommentar: Det bör omnämnas att samverkan även skall innefatta industrin.	Komplettera med att industrin bör involveras i samverkan.

	A	B	C	D	E
1	Remisslogg för regeringsuppdraget om långsiktig kompetensförsörjning				
2	Ange kapitel och avsnitt, valen finns angivna i rullgardinsmeny. Beskriv din kommentar och ge ett förslag på ändringen.				
3	Kapitel	Avsnitt	Sida	Kommentar	Ändringsförslag
24	11.Förslag till åtgärder	11.1. Förslag till regering och departement	40	<p>Kommentar:</p> <p>För att få fler personer att söka sig till arbeten och forskning inom kärnkraft och strålning behöver målgruppen bli större och mer diversifierad. Det behövs informationskampanjer redan till elever i högstadiet och på gymnasiet, men även på universitet och högskolor. Det kan ske genom att erbjuda basår för dem som inte valt en teknisk eller naturvetenskaplig inriktning på gymnasiet och vill komplettera i efterhand. Det kan ske via stipendier i form av forskarskolor inom kärnteknik och strålning i anslutning till kärnkraftverken, samt bidrag till studiebesök. I informationskampanjerna är det viktigt att visa på de olika möjligheterna som finns på arbetsmarknaden inom kärnteknik och strålning, ge många och konkreta exempel. Visa även på den internationella marknaden då det kan locka fler att söka och då internationell kunskap kan återföras till den svenska marknaden.</p>	
25	11.Förslag till åtgärder	11.2. Åtgärder som SSM avser att genomföra	42	<p>Kommentar:</p> <p>Bibehålla referensgrupp är bra, men det saknas ett forum för att styra, koordinera och prioritera finansiering av forskning. Detta är idag fragmenterat.</p>	Etablera ett forum för koordinering, styrning och kanalisering av finansiering mellan SSM/ industrin och högskolor och universitet. Ex. ett något omformat SKC
26	14. Bilaga – Forskargrupper och utbildningar inom strålsäkerhetsområdet		49	<p>Kommentar:</p> <p>Saknar bestrålningsförsprödnig på Hållfasthet, KTH</p>	Komplettera med bestrålningsförsprödnig